

Мъгла надъ боя плува
И пушките гърмятъ,
И смъртъ бѣснѣй, върлува,
И жертви си цѣлува
Въ ехтежѣтъ и димѣтъ

И когато:

Селата изгорѣха
По нашата земя,
Юнаците измрѣха,
За нази нѣма стрѣха
Подъ тия небеса.

Ни едно младежко стихотворение и въ тая сбирка на поета! Подобенъ случай едва ли може да се намѣри въ цѣлата европейска литература, дори прѣзъ най-тежки години на войни.

Едвамъ въ „Гусла“ самъ-тамъ пробиватъ нѣкакъ плахо любовни мотиви. Но и тука неговото внимание е погълнато не отъ интимния му животъ, както би трѣбвало да бжде въ единъ тридесетина годишенъ поетъ, който не е миналъ още къмъ по-обективизаторска епическа работа, а ту отъ неджитѣ на младата държава, ту отъ възторга прѣдъ природата, ту пъкъ се увелича отъ образите на великите борци за свободата, като обединява посветените тѣмъ стихотворения въ едно название, въ което има страшна горчивина и укоръ: „Епопея на забравените“.

Въ „Поля и гори“ — сжщиятъ континуитетъ. Само че тука кръгътъ на нѣкои засегнати по-рано мотиви е разширенъ: прѣди всичко съ мотивите, които прѣдставляватъ небивало до тогава въ българската поезия поклонение на родната природа. Като поетъ на природата, на българската природа, Вазовъ и до днесъ нѣма съперникъ въ нашата литература.

Поклонъ на тебъ, природо, създање необятно,
На твоя сводъ лазуренъ, на твойто слънце златно,
На твойта вѣчна младостъ и вѣчна красота,
На всичко що е въ тебе, божествено и тайно,
Невидимо, катъ Бога, велико и безкрайно
И равно съ вѣчността.

Вазовъ е написалъ въ Пловдивъ и на Хисаря дълъгъ редъ прѣкрасни стихотворения за природата. Неговата любовъ къмъ природата, която е главния прѣдметъ на тая му сбирка, азъ разбирамъ не само като непосредствено чувство на пое-